

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **M. W.**

skazanego z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 7 marca 2025 r.,

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie SSN Anny Dziergawki od udziału w sprawie I KK 17/25,

na podstawie art. 41 § 1 i 42 § 1 i 4 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć SSN Annę Dziergawkę od udziału w sprawie I KK 17/25.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 listopada 2024., I KK 360/24, Sąd Najwyższy oddalił kasacje obrońców skazanego M. W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 211/23. Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2025 r., I KO 127/24, Sąd Najwyższy wznowił postępowanie kasacyjne oraz uchylił postanowienie o oddaleniu kasacji i w konsekwencji przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu – Izbie Karnej w postępowaniu kasacyjnym. Z uzasadnienia orzeczenia wznowieniowego wynika, że zapadło ono z

powodu zaistnienia bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., bowiem w składzie Sądu Najwyższego zasiadała sędzia Małgorzata Bednarek, która nominację do Sądu Najwyższego uzyskała w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i niektórych innych ustaw.

Kasacje obrońców skazanego zostały zarejestrowane ponownie pod sygnaturą I KK 17/25, a zarządzeniem z dnia 20 stycznia 2025 r. sprawę przydzielono sędzi SN Annie Dziergawce. W dniu 13 lutego 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego adwokata P.H. o wyłączenie od udziału w sprawie kasacyjnej sędzi SN Anny Dziergawki. Wniosek ten uzasadniono, z odwołaniem się do orzecznictwa Sądu Najwyższego i trybunałów europejskich tym, że SSN Anna Dziergawka powołana została na urząd sędziego Sądu Najwyższego w związku z postępowaniem przed KRS ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., co powoduje, że postępowanie kasacyjne prowadzone z udziałem SSN Anny Dziergawki dotknięte byłoby uchybieniem z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., ponieważ Sąd byłby nienależycie obsadzony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Przepis art. 41 § 1 k.p.k. jest jednym z elementów chroniących prawo strony do niezależnego i bezstronnego sądu, co oznacza, że musi być on wykładany w ten sposób, aby gwarantować stronie prawo do rozpoznania sprawy przez niezależny i bezstronny sąd ustanowiony ustawą. W ramach kontroli tego prawa trzeba mieć na uwadze, czy rozpoznanie sprawy przez określonego sędziego będzie stanowiło o realizacji standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych (por. postanowienie SN z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21). W sytuacji złożenia wniosku o wyłączenie jest oczywiste, że strona dostrzega wady w procedurze powołania na stanowisko sędzi SN Anny Dziergawki, które będą prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, gdyby w składzie rozstrzygającym sprawę zasiadała ta sędzia. Taka konkluzja wynika wyroku ETPC z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce oraz innych orzeczeń trybunałów

europejskich. Każdy polski sąd jest związany dokonaną przez ETPC wykładnią standardu z art. 6 ust. 1 EKPC (szerzej w tym zakresie np. postanowienia SN: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 22 marca 2022 r., I KZP 13/21; zob. także postanowienie SN z dnia 15 września 2022 r., I KO 75/21), a to skutkuje przyjęciem, że orzekanie sędziego Sądu Najwyższego powołanego do Sądu Najwyższego w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, ale także standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Stwierdzenie to jest tym bardziej uprawnione, gdy dostrzeże się, że EKPC w kolejnych swoich orzeczeniach przeciwko Polsce do takich samych wniosków doszedł na gruncie orzekania w Sądzie Najwyższym przez sędziów wadliwie powołanych do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Izby Cywilnej (wyroki ETPC w sprawie Dolińska-Ficek oraz Ozimek, a także Advance Pharma sp. z o.o.). Z tych powodów, kierując się koniecznością zapewnienia stronie prawa do bezstronnego i niezależnego sądu ustanowionego ustawą (art. 6 ust. 1 EKPC), a także mając na uwadze konieczność wyeliminowania skutków w postaci ewentualnego żądania wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 3 k.p.k., co już w tej sprawie miało miejsce, oraz w celu ochrony Skarbu Państwa przed odpowiedzialnością odszkodowawczą, należało wyłączyć od rozpoznania rozważanej sprawy sędzię SN Annę Dziergawkę.

[J.J.]

[a.ł.]